

Обичан дрвени крст, висок око три метра, током протеклих неколико месеци (тачније 155 дана) озбиљно је узбркао и поделио пољску јавност. Реч је о крсту који је био постављен испред председничке палате у Варшави, пет дана након авионске несреће у Смоленску, у којој су 10. априла настрадали председник Лех Качињски, његова супруга Марија, као и многи други пољски званичници и угледни грађани. Овај крст је, 16. септембра, уклоњен и пренесен у капелу председничке палате, где је остављен да чека на своју даљу судбину. Том приликом, у председничку палату су такође унесене и фотографије посвећене „смоленској трагедији“, које су се налазиле поред крста .

Нико није могао ни да претпостави колико ће превирања тај обичан крст изазвати међу Пољацима, нити која ће све важна питања отворити.

Након поменуте авионске трагедије, крст је био место окупљања грађана - ту су паљене свеће, остављано цвеће, читале су се молитве. Тада нико није могао ни да претпостави колико ће превирања тај обичан крст изазвати међу Пољацима, нити која ће све важна питања отворити. Крст су донели млади људи из организације „Иницијатива Пољске и ближњих“, која углавном окупља скауте (пре свега из организација ЗХП, ЗХР [\[1\]](#)). На крсту је стајао натпис: „Овај крст је апел скаута влади и јавности да се на овом месту подигне споменик у знак сећања на трагично настрадале на путу за Катин, као и за утемељења дана народне жалости, која нас је ујединила“.

Народна жалост и рађање „бранилаца крста“

Након престанка дана жалости, дрвени крст је остао да стоји испред председничке палате, а лавину превирања и сукоба је покренула изјава за „Газету виборчу“ новоизабраног председника Пољске, Бронислава Коморовског, да је „крст пред председничком палатом религијски симбол“, те да ће, из тог разлога, „у сарадњи са црковним властима бити пренесен на неко друго, одговарајуће место“.

Ова изјава је одмах изазвала бурне реакције код особа које су себе назвале „браниоци крста“, углавном присталица партије ПиС (Prawo i Sprawiedliwość - Право и правда) као и слушаоци „Радија Марија“, радикалног конзервативног католичког радија, који углавном прати старија популација. Они су се противили уклањању крста, а захтев им је био да се на месту крста појави споменик жртвама „смоленске трагедије“. Пошто су „браниоци“ сазнали да се спрема „напад на крст“, почели су да организују даноноћне страже.

Јарослав Качињски, брат настрадалог Леха Качинског и председник ПиС-а, 16. јула је изјавио да, „ако председник Коморовски уклони крст, биће потпуно јасно ко је он и на чијој се страни налази у свим споровима који се односе на историју Пољске и пољских односа са суседима“.

Пет дана након његове изјаве, Канцеларија председника је потписала договор са Варшавском бискупијом, Свештеничком академијом, као и скаутима из ЗХР и ЗХП, да се крст у процесији пренесе у Цркву свете Ане у Варшави (близу председничке палате). „Браниоци крста“ су тај договор назвали нелегалним, из разлога што њих нико није консултовао, и поручили су да неће одустати од својих захтева да се на месту крста нађе споменик.

И комитет ПиС-а, 2. Августа, доноси одлуку да „крст треба да остане на месту“, све док га на том месту не замени споменик. Већ следећег дана је дошло до покушаја да се пренесе крст. Међутим, испред скаута и свештеника су се нашли „браниоци крста“. Дошло је до општег метежа, пробијања заштитне ограде, коришћења сузавца и у таквим околностима свештеници су одбили да наставе са процесијом. „Заштитницима крста“ је то било довољно да прогласе победу.

Почетак политичке игре

„Битка за крст“, или Пољска између театра апсурда и хладног грађанског рата

Пише: Филип Андрејевић

понедељак, 20 септембар 2010 14:29

http://www.youtube.com/watch?v=KrUXDH_FU_s&feature=related